

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดา เรื่องอาหารเสริมของทารกในชุมชนบ้านควนใต้ โดยการสัมภาษณ์มารดาทั้งหมดในชุมชน จำนวน 101 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ มัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ โดยผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของมารดา

ตอนที่ 2 ความรู้ของมารดาเรื่องอาหารเสริมของทารก แบ่งออกเป็น 3 เรื่องดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุทารก

2.2 วิธีการเตรียมและประกอบอาหารเสริม

2.3 วิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารก

ตอนที่ 3 ความสามารถของมารดาในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารก

ตอนที่ 1 สถานภาพของมารดา

ตารางที่ 7 สถานภาพของมารดา

สถานภาพของมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
15-19	9	8.91
20-24	39	38.61
25-29	28	27.71
30-34	19	18.81
35-39	5	4.95
40-44	1	1.00
รวม	101	100.00

สถานภาพของมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนบุตร</u>		
1 คน	50	49.50
2 คน	32	31.68
3 คน	13	12.87
มากกว่า 3 คน	6	5.95
รวม	101	100.00
<u>อายุของบุตรคนสุดท้าย (เดือน)</u>		
ต่ำกว่า 1 เดือน	6	5.95
1 - 3	10	9.90
4 - 6	15	14.95
7 - 9	19	18.81
10-12	20	19.80
13-15	8	7.92
16-18	13	12.87
19-21	7	6.93
22-24	3	2.97
รวม	101	100.00
<u>การศึกษา</u>		
ไม่ได้เรียน	8	7.92
ป.4	60	59.41
ป.6 หรือ ป.7	18	17.82
มศ.3	7	6.93
สูงกว่า มศ.3	8	7.92
รวม	101	100.00

สถานภาพของมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>อาชีพ</u>		
รับจ้าง	7	6.93
ค้าขาย	10	9.90
รับราชการ	0	0
ไม่ได้ทำงาน (แม่บ้าน)	84	83.17
รวม	101	100.00
<u>รายได้ของครอบครัว/เดือน (บาท)</u>		
ต่ำกว่า 1,000	14	13.86
1,001 - 2,000	24	23.76
2,001 - 3,000	30	29.70
3,001 - 4,000	22	21.78
4,001 - 5,000	7	6.94
5,001 ขึ้นไป	4	3.96
รวม	101	100.00
<u>ศาสนา</u>		
พุทธ	87	86.14
คริสต์	0	0
อิสลาม	14	13.86
รวม	101	100.00

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ามารดาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-24 ปี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.61 และอายุระหว่าง 40-44 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.00

จำนวนบุตร มารดาที่มีบุตรจำนวน 1 คน เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของมารดาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 49.50 และมารดาที่มีบุตรมากกว่า 3 คน มีจำนวนน้อยที่สุด พบเพียงร้อยละ 5.95

อายุของบุตรคนสุดท้าย พบมากอายุระหว่าง 7-9 เดือน และ 10-12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.81 และ 19.80 ตามลำดับ และพบน้อยที่สุดร้อยละ 2.97 คืออายุ 22-24 เดือน

การศึกษาของมารดา มีมารดาจบการศึกษาระดับ ป.4 เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.41 และจบ ม.ศ.3 มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.93

อาชีพของมารดา มารดาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงาน คือจะทำหน้าที่แม่บ้าน อย่างเดียว พบถึงร้อยละ 83.17 และมีอาชีพรับจ้างมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.93

รายได้ของครอบครัวคือเดือน มารดามีรายได้ระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.70 และมีรายได้ 5,001 บาทขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.96

ศาสนา มารดาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 86.14 ที่เหลือนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 13.86

ตอนที่ 2 ความรู้ของมารดาเรื่องอาหารเสริมของทารก

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินความรู้ของมารดา เรื่องอาหารเสริมของทารกไว้ดังนี้

คะแนนร้อยละ 61 ขึ้นไป เป็นระดับความรู้ดี

คะแนนร้อยละ 40-60 เป็นระดับความรู้ปานกลาง

คะแนนร้อยละ 0-39 เป็นระดับความรู้น้อย

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับคะแนน ความรู้ของมารดาเรื่องอาหารเสริมของทารก

ความรู้	\bar{X}	SD	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม				
ปานกลาง	50.9	14.26	101	100.00
จำแนกตามระดับความรู้				
ดี	65.6	5.1	19	18.8
ปานกลาง	50.3	5.7	70	69.3
น้อย	31.5	10.6	12	11.9

จากตารางพบว่า มีมารดาที่มีระดับความรู้เรื่องอาหารเสริมของทารก อยู่ในระดับปานกลางจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.3 และมีมารดาที่มีระดับความรู้น้อย จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.9 มารดาที่มีความรู้ดี ปานกลาง และน้อย ได้คะแนนความรู้เฉลี่ย 65.6 50.3 และ 31.5 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อดูคะแนนรวมทั้ง 101 คน แล้วพบว่ามารดาได้คะแนนเฉลี่ย 50.9 ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง

จากคะแนนเฉลี่ยของมารดาทั้งหมด ซึ่งตกอยู่ในระดับความรู้ปานกลาง การวิจัยครั้งนี้จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า มารดาในชุมชนบ้านควีไ้มีความรู้เรื่องอาหารเสริมของทารกอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 9 จำนวนมารดา จำแนกตามช่วงอายุ และระดับความรู้เรื่องอาหารเสริม
ของทารก

อายุ (ปี)	ระดับความรู้ของมารดา		
	ดี จำนวน (คน)	ปานกลาง จำนวน (คน)	น้อย จำนวน (คน)
15 - 19	4	4	1
20 - 24	4	31	4
25 - 29	4	22	2
30 - 34	5	9	5
35 - 39	2	3	0
40 - 44	0	1	0

จากตารางที่ 9 กลุ่มมารดาที่มีความรู้มีอายุน้อยพบว่ามีอายุอยู่ในช่วง 15-34 ปี โดยพบ
ในช่วงอายุ 30-34 ปีมากที่สุด คือ 5 คน 20-24 มีพบ 4 คน ส่วนช่วง 25-29 และ
15-19 พบ 2 คน และ 1 คน ตามลำดับ

กลุ่มมารดา ที่มีความรู้ปานกลาง พบว่ามีจำนวนมากที่สุดในช่วง 20-24 ปี รองลงมา
คือช่วง 25-29 ปี นอกนั้นพบประปราย

กลุ่มมารดาที่มีความรู้ดี พบว่ามีกระจายอยู่ทุกอายุ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

หากพิจารณาในภาพรวมทั้งหมด จะได้ข้อสังเกตว่ามารดาจำนวนมาก คือจำนวน
31 คน มีอายุระหว่าง 20-24 ปี และจำนวน 22 คน มีอายุระหว่าง 25-29 ปี เป็น
มารดาที่มีความรู้ระดับปานกลาง

ตารางที่ 10 จำนวนมารดาจำแนกตามอายุของบุตรที่มารดาเริ่มให้อาหารอื่นนอกเหนือจากนม

อายุบุตร (เดือน)	จำนวนมารดา (คน)	ร้อยละ
แรกเกิด	1	0.99
1-2 เดือน	6	5.94
3-4 เดือน	90	89.10
5-6 เดือน	3	2.98
10 เดือนขึ้นไป	1	0.99
รวม	101	100.00

จากตารางพบว่ามารดาส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.10 เริ่มให้อาหารเสริมในช่วงบุตรอายุ 3-4 เดือน และพบในช่วงแรกเกิด และ 10 เดือนขึ้นไปน้อยที่สุด และในจำนวนที่เท่ากันคือร้อยละ 0.99

ตารางที่ 11 จำนวนมารดา จำแนกตามชื่อที่มารดาใช้เรียกชื่ออาหารเสริม และระดับความรู้ของมารดาเรื่องอาหารเสริมของทารก

รายการชื่อ	ระดับความรู้ของมารดา				รวม	ร้อยละ
	ดี	ปานกลาง	น้อย			
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)		
<u>ชื่อที่ถูกต้อง</u>						
อาหารเสริม	12	30	3	45	44.56	
<u>ชื่อที่ไม่ถูกต้อง</u>						
อาหารบำรุง	2	14	1	17	16.83	
อาหารว่าง	0	1	1	2	1.98	
<u>ไม่ทราบ</u>	5	25	7	37	36.63	
รวม	19	70	12	101	100.00	

จากตารางที่ 11 พบว่ามารดาประมาณกึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 44.56 เรียกชื่ออาหารที่ให้แก่ทารกนอกเหนือจากนมได้ถูกต้องว่า "อาหารเสริม" นอกนั้นเรียกชื่อไม่ถูกต้อง คือเรียกชื่อว่า "อาหารบำรุง" ร้อยละ 16.83 เรียกชื่อว่า "อาหารว่าง" ร้อยละ 1.98 และจำนวนมากคือร้อยละ 36.63 ไม่ทราบว่า จะเรียกชื่อว่าอย่างไร

ตอนที่ 2.1 ประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุทารก

ตารางที่ 12 จำนวนมารดาจำแนกตามอายุทารกและประเภทอาหารเสริมที่เริ่มให้ทารกเป็นครั้งแรก

อายุทารกและอาหารที่เริ่มให้ (เดือน)	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
ก่อน 1 เดือน	0	0.00	1	100.0
1-2 เดือน				
(น้ำนมคั้น)	4	66.67	2	33.33
3-4 เดือน				
(ข้าวครูดข้าวบด)	2	2.22	8	8.89
(ข้าวโจ๊ก)	2	2.22	2	2.22
(ไข่ต้ม)	1	1.11	0	0.00
(กล้วยน้ำว้าสุกครูด)	31	34.44	44	48.90
5-6 เดือน				
(ข้าวบดไข่แดง)	0	0.00	1	33.33
(เนื้อสัตว์)	1	33.33	0	0.00
(ถั่ว)	1	33.33	0	0.00
12 เดือนขึ้นไป	0	0.00	1	100.00

จากตารางพบว่าช่วงที่บุตรอายุ 3-4 เดือน มารดาเริ่มให้อาหารเสริมมีจำนวนมากที่สุด อาหารประเภทแรกที่มารดาเริ่มให้มากที่สุด ได้แก่กล้วยน้ำว้าสุกครูด แต่พบว่ามีเพียงร้อยละ 34.44 เท่านั้นที่ให้กล้วยน้ำว้า ได้ถูกต้องเหมาะสมกับช่วงอายุ

เป็นที่สังเกตว่า มีการให้อาหารเสริมประเภทข้าวบด ไข่แดง เนื้อสัตว์ และถั่ว เป็นจำนวนน้อยมาก

หมายเหตุ ชื่ออาหารที่อยู่ในเครื่องหมาย () เป็นประเภทอาหารเสริมที่ถูกต้องกับช่วงอายุของทารก

ตารางที่ 13 จำนวนมารดาที่ตอบข้อคำถาม เรื่องประเภทอาหารเสริมถูกต้อง

ข้อคำถาม	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
1. ประเภทอาหารเสริมที่เหมาะสมที่มารดา				
เริ่มให้เป็นครั้งแรก	42	41.60	59	58.40
2. ประเภทอาหารเสริมที่มารดาเริ่มให้				
จำแนกตามอายุทารก				
1-2 เดือน (น้ำส้มคั้น)	4	66.70	2	33.30
3-4 เดือน (ข้าวครูด ข้าวบด ข้าวโจ๊ก ไข่ต้ม กลัวย่น้ำว่าสุกครูด)	36	40.00	54	60.00
5-6 เดือน (ข้าวบดไข่แดง เนื้อสัตว์ ถั่ว)	2	66.70	1	33.30

จากตารางแสดงให้เห็นว่า มีมารดาที่ตอบข้อคำถามเรื่องประเภทอาหารที่เหมาะสม
ที่ให้ครั้งแรกได้ถูกต้อง 42 คน แต่มีมารดาที่ตอบไม่ถูกต้องถึง 59 คน

ประเภทอาหารเสริมที่มารดาเริ่มให้จำแนกตามอายุทารกนั้น พบว่ามารดาให้ได้
ถูกต้อง เมื่อบุตรอายุ 3-4 เดือน จำนวนมากที่สุดคือ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 แต่เมื่อ
เทียบกับจำนวนมารดาที่ตอบไม่ถูกต้อง พบว่ามีจำนวนถึง 54 คนในช่วงอายุเดียวกัน น่าสังเกต
ว่าเมื่อบุตรอายุ 5-6 เดือน มีมารดาที่เริ่มให้อาหารพวกข้าวบดไข่แดง เนื้อสัตว์ และถั่ว
น้อยมาก

หมายเหตุ ข้ออาหารภายในเครื่องหมาย () หมายถึงประเภทอาหารเสริมที่เหมาะสม
ตามช่วงอายุของทารก

ตอนที่ 2.2 วิธีการเตรียมและประกอบอาหารเสริม

ตารางที่ 14 จำนวนมารดาที่ตอบข้อความรู้เรื่องวิธีการเตรียมและประกอบอาหารเสริม

ความรู้	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
1. วิธีการเตรียมน้ำดื่ม				
<u>วิธีเตรียม</u>				
ดื่ม	96	95.05	5	4.95
2. วิธีการเตรียมและประกอบน้ำผลไม้				
<u>2.1 วิธีเตรียม</u>				
ล้างมือ	99	98.02	2	1.98
ล้างผลไม้	94	93.07	7	6.93
<u>2.2 วิธีประกอบ</u>				
คั้นเท่าที่จะให้ได้กิน				
และคั้นใหม่ ๆ	100	99.01	1	0.99
ผสมน้ำดื่มสุกกับน้ำผลไม้เท่าตัว	6	5.94	95	94.06
3. วิธีการเตรียมและประกอบอาหารพวกไข่แดง				
<u>3.1 วิธีเตรียม</u>				
ล้างไข่ทั้งเปลือก	57	56.44	44	43.56
<u>3.2 วิธีประกอบ</u>				
ต้มไข่ให้สุก	69	68.32	32	31.68
บดไข่แดงให้ละเอียด	75	74.26	26	25.74
4. วิธีการเตรียมและประกอบอาหารพวกข้าว แป้ง				
<u>4.1 วิธีเตรียม</u>				
ซาวข้าว 1-2 ครั้ง	47	46.53	54	53.47
<u>4.2 วิธีประกอบ</u>				
ต้มเป็นโจ๊ก	78	77.23	23	25.77
ต้มเป็นข้าวต้ม	75	74.26	26	25.74

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ความรู้	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
ครูดหรือบด	43	42.57	58	57.43
หุง เป็นข้าวสวย	35	34.65	66	65.35
ต้มให้เฉพาะน้ำข้าว	26	25.74	75	74.26
5. วิธีการเตรียมและประกอบอาหารพวกผลไม้สุก				
<u>5.1 วิธีเตรียม</u>				
ล้างมือ	93	92.08	8	7.92
ล้างผลไม้ทั้งเปลือก	70	69.31	31	30.69
<u>5.2 วิธีประกอบ</u>				
หั่น เป็นชิ้น เล็ก ๆ	73	72.28	28	27.72
บดให้ละเอียด	57	56.44	44	43.56
6. วิธีการเตรียมและประกอบอาหารพวกเนื้อสัตว์				
<u>6.1 วิธีเตรียม</u>				
ล้าง เนื้อทั้งชิ้น	85	84.16	16	15.84
ล้างมือ	80	79.21	31	30.79
<u>6.2 วิธีประกอบ</u>				
สับ เนื้อให้ละเอียดแล้วกรอง				
ให้แต่น้ำหรือคั้นให้เนื้อด้วย	68	67.33	33	32.67
สับหรือหั่น เนื้อ เป็นชิ้น เล็ก ๆ				
แล้วต้ม ให้เนื้อชิ้น เล็ก ๆ	62	61.39	39	38.61

จากตารางที่ 14 พบว่า บัณฑิตมีความรู้เรื่องการเตรียมและประกอบน้ำดื่ม มีมารดา
ที่มีวิธีการเตรียมโดยการต้มได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 95.05

วิธีการเตรียมและประกอบน้ำผลไม้ พบว่ามารดาที่มีวิธีการเตรียมถูกต้อง โดยล้างมือ และล้างผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 98.02 และ 93.07 ตามลำดับ สำหรับวิธีประกอบ มารดาทำได้ ถูกต้องโดยการคั้นเท่าที่จะให้เด็กกิน และคั้นใหม่ ๆ และผสมน้ำดื่มสุกกับน้ำผลไม้เท่าตัว คิดเป็น ร้อยละ 99.01 และ 15.94 ตามลำดับ

น้ำส้มเกิดว่า มีมารดาจำนวนน้อย ที่ผสมน้ำดื่มสุกกับน้ำผลไม้

อาหารพวกไข่ ไข่แดง พบมารดาที่ตอบวิธีการเตรียมได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 56.44 และวิธีประกอบที่ถูกต้องโดยต้มไข่ให้สุก และบดไข่แดงให้ละเอียด คิดเป็นร้อยละ 68.32 และ 74.26 ตามลำดับ

สำหรับอาหารพวกข้าว แป้ง มารดาที่มีวิธีการเตรียมถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 46.53 และมีมารดาที่มีวิธีประกอบที่ถูกต้อง โดยการต้มเป็นโจ๊ก เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.23 รองลงมาคือต้มเป็นข้าวต้ม ครูดหรือบด หุงเป็นข้าวสวย และต้มให้เฉพาะน้ำข้าวมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.74

พวกผลไม้สุก พบมารดาที่มีวิธีเตรียมถูกต้องโดยล้างมือเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.08 วิธีที่มารดาใช้ประกอบ คือ หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.28

ส่วนการเตรียมอาหารพวกเนื้อสัตว์ พบมารดาเตรียมได้ถูกต้องโดยล้างเนื้อทั้งชิ้น และล้างมือ คิดเป็นร้อยละ 84.16 และ 79.21 มารดาที่มีวิธีประกอบที่ถูกต้องโดยสับเนื้อให้ ละเอียดต้มแล้วกรองให้แต่น้ำ หรือคั้นให้เปื่อยแล้วบดปนไปกับข้าว เป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 67.33 ที่เหลือใช้วิธีสับหรือหั่นเนื้อเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วต้มให้เนื้อชิ้นเล็ก ๆ คิดเป็น ร้อยละ 61.39

ตารางที่ 15 จำนวนมารดาที่ให้เหตุผลถูกต้อง และไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการเตรียมน้ำดื่ม และการเตรียมและประกอบน้ำผลไม้

เหตุผล	มารดา (คน)	ร้อยละ
1. น้ำดื่ม		
เตรียมโดยต้ม	96	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ฆ่าเชื้อโรค	84	87.50
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ให้สะอาด	20	20.73
2. น้ำผลไม้		
2.1 เตรียมโดยล้างมือ	99	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ให้สะอาด	95	95.96
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ฆ่าเชื้อโรค	6	6.06
2.2 ประกอบโดยคั้นใหม่ ๆ และคั้นเท่าที่จะให้กิน	100	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ให้สะอาด	57	57.0
ไม่เสียวิตามิน	32	32.0
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ย่อยง่าย	8	8.0
<u>ไม่ทราบ</u>	7	7.0

ในการเตรียมน้ำดื่ม มารดามีวิธีเตรียมได้โดยการต้ม ให้เหตุผลได้ถูกต้องว่าเพื่อฆ่าเชื้อโรค คิดเป็นร้อยละ 87.50

น้ำผลไม้ มารถามีวิธีเตรียมโดยการล้างมือ ให้เหตุผลได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 95.96 และให้เหตุผลในการค้นหใหม่ ๆ และค้นเท่าที่จะให้เด็กกิน ว่าให้สะอาด และไม่เสีย วิตามินได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 57 และ 32 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนมารดาที่ให้เหตุผลในการเตรียมและประกอบอาหารพวก ข้าว แป้ง

เหตุผล	มารดา (คน)	ร้อยละ
1. วิธีเตรียมโดยข้าวขาว 1-2 ครั้ง	47	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ไม่เสียวิตามิน	9	19.15
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ให้สะอาด	37	78.72
ไม่ทราบ	1	2.12
2. ประกอบโดยต้ม เป็นโจ๊ก	78	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ย่อยง่าย	56	71.79
ทารกไม่มีฟัน	48	61.54
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ทารกมีฟัน	5	6.41
ไม่ทราบ	3	3.85

จากตารางจะเห็นว่ามารดาให้เหตุผลในการเตรียมอาหารพวกข้าว แป้ง โดยข้าวขาว 1-2 ครั้ง ว่าไม่เสียวิตามินได้ถูกต้อง เพียงร้อยละ 19.15 ส่วนวิธีประกอบนั้นมารดาต้ม เป็นโจ๊ก โดยให้เหตุผลที่ถูกต้องว่าย่อยง่าย และทารกไม่มีฟัน คิดเป็นร้อยละ 71.79 และ 61.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนมารดาที่ให้เหตุผลถูกต้องและไม่ถูกต้อง ในการเตรียมและประกอบ
อาหารพวกเนื้อสัตว์

เหตุผล	มารดา (คน)	ร้อยละ
1. วิธีเตรียมโดยล้างเนื้อทั้งชิ้น	85	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ให้สะอาด	85	100.00
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ฆ่าเชื้อโรค	1	1.17
2. วิธีประกอบโดยสับเนื้อให้ละเอียดแล้วกรองให้ แต่น้ำ หรือตุ๋นให้เนื้อด้วย	68	
<u>เหตุผลถูกต้อง</u>		
ทารกไม่มีฟัน	58	85.29
<u>เหตุผลไม่ถูกต้อง</u>		
ทารกมีฟัน	8	11.76
ย่อยง่าย	8	11.76

จากตารางมารดาให้เหตุผลในการเตรียมอาหารพวกเนื้อสัตว์ โดยล้างเนื้อทั้งชิ้น
ว่าให้สะอาดได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 มารดาประกอบอาหารโดยวิธีสับเนื้อให้
ละเอียด คั้นแล้วกรองให้แต่น้ำ หรือตุ๋นให้เนื้อด้วย โดยให้เหตุผลว่าเพราะทารกไม่มีฟัน
ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 85.29

ตอนที่ 2.3 วิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารก

ตารางที่ 18 จำนวนมารดาที่ตอบข้อความรู้เรื่อง วิธีการให้อาหารเสริม

ความรู้	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
วิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารก				
1. เริ่มให้ทีละอย่าง	100	99.00	1	1.0
2. ใช้ภาชนะสะอาดใส่อาหาร	98	97.03	3	2.7
3. ล้างมือก่อนและหลัง เตรียม และป้อนอาหารบุตร	88	87.13	13	12.87
4. ถ้าผู้ป้อนไม่ชอบอาหาร ไม่ควรแสดงออก	84	83.17	17	16.83
5. อุ้มบุตรอย่างมั่นคง เช่นเดียวกับ ตอนให้นม	75	74.26	26	25.74
6. ไม่มีบังคับให้บุตรกินอาหาร ชนิดใหม่	67	66.34	34	33.66
7. เมื่อทารกอายุ 3 เดือนแล้ว จึงให้ อาหารครึ่งแข็งครึ่งเหลว เช่น กล้วยครูด ข้าวบด	54	53.47	47	46.53
8. เว้นระยะ 1-2 สัปดาห์ในการให้ อาหารชนิดใหม่	53	52.48	48	47.52
9. ให้ครั้งแรก $\frac{1}{2}$ - 1 ช้อนชา	44	43.56	57	56.44
10. ให้บุตรหยิบจับอาหารได้	37	36.63	64	63.87
11. ล้างมือให้บุตรก่อนและหลัง ป้อนอาหารทุกครั้ง	36	35.64	65	64.36

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความรู้	มารดา (คน)			
	ถูกต้อง	ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง	ร้อยละ
12. ถ้าบุตรน้ำหนักขึ้นช้า เติมน้ำมันพืช				
1 ช้อนชา ในอาหารแต่ละมื้อ	8	7.92	93	92.08
13. ให้อาหารเสริม 1 มื้อแก่ทารก				
เมื่ออายุ 5-6 เดือน	19	18.81	82	81.19
14. ให้อาหารเสริม 3 มื้อแก่ทารก				
เมื่ออายุ 9-12 เดือน	24	23.80	77	76.20

จากตารางที่ 18 มารดาตอบวิธีการให้อาหารเสริมแต่ละข้อได้ถูกต้อง เรียงลำดับจากข้อที่ตอบถูกมากที่สุดถึงน้อยที่สุดได้ดังนี้ เริ่มให้ทีละอย่าง คิดเป็นร้อยละ 99.00 ใช้ภาชนะสะอาดใส่อาหาร ล้างมือก่อนและหลังเตรียมและป้อนอาหารบุตร ถ้าผู้ป้อนไม่ชอบอาหารไม่ควรแสดงอาการออก อุ้มบุตรอย่างมั่นคง เช่นเดียวกับตอนให้นม ไม่บีบบังคับให้บุตรกินอาหารใหม่เมื่อทารกอายุ 3 เดือนแล้ว จึงให้อาหารครึ่งแฉ่งครึ่งเหลว เช่น ก๋วยเตี๋ยว ข้าวบด วันละ 1-2 สัปดาห์ ในการให้อาหารชนิดใหม่ ให้ครั้งแรก $\frac{1}{2}$ - 1 ช้อนชา ให้บุตรหยิบจับอาหารได้ ล้างมือให้บุตรก่อนและหลังป้อนอาหารทุกครั้ง และถ้าบุตรน้ำหนักขึ้นช้า เติมน้ำมันพืช 1 ช้อนชาในอาหารแต่ละมื้อ คิดเป็นร้อยละ 97.03, 87.13, 83.17, 74.26, 66.34, 53.47, 52.48, 43.56, 36.63, 35.64 และ 7.92 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสนใจได้ว่าในข้อ 9-12 มีมารดาที่ตอบถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50.00

สำหรับการให้ทารกกินอาหารเสริมได้ 1 มื้อนั้น มีมารดาที่ตอบช่วงอายุของทารกได้ถูกต้องคือ ให้เมื่อ 5-6 เดือนเพียงร้อยละ 18.81

การให้อาหารเสริม 3 มื้อ เมื่อบุตรอายุ 9-12 เดือน มีมารดาตอบถูกต้องเพียงร้อยละ 23.80

ไปรตศึกษาการให้เหตุผลเกี่ยวกับการให้อาหารเสริม โดยการเริ่มให้ทีละอย่างในตารางต่อไป

ตารางที่ 19 จำนวนมารดาที่ให้เหตุผลเกี่ยวกับการให้อาหารเสริมแก่ทารก โดยการเริ่มให้
ทีละอย่าง

เหตุผล	มารดา (N=100)	ร้อยละ
<u>ถูกต้อง</u>		
ทารกเรียนรู้การใช้สันตวิธอาหาร		
ที่ไม่ใช่ของเหลว	2	2.00
<u>ไม่ถูกต้อง</u>		
1. ทารกเกิดการเรียนรู้	40	40.00
2. ทราบอาการแพ้กัน	18	18.00
3. ทารกไม่ชอบรสอาหาร	16	16.00
4. ให้สะอาดป้องกันท้องเสีย	13	13.00
5. ทารกเกิดความพึงพอใจ	4	4.00
6. เพิ่มกำลังงาน	1	1.00
<u>ไม่ทราบ</u>	7	7.00

จากตารางพบว่า มารดาที่ให้เหตุผลในการให้อาหารเสริมโดยใช้การเริ่มให้ทีละอย่างได้ถูกต้องมีเพียงร้อยละ 2.00 เท่านั้น ส่วนเหตุผลที่ไม่ถูกต้องที่มารดาตอบมากที่สุดคือ ทารกเกิดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตอนที่ 3 ความสามารถของมารดาในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารก

ความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารก แบ่งออก เป็น 3 เรื่องดังนี้

3.1 ประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุ

3.2 วิธีการเตรียมและประกอบอาหารเสริม

3.3 วิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารก

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการจัดระดับความสามารถของมารดาในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารกไว้ดังนี้

คะแนนร้อยละ 61 ขึ้นไป เป็นระดับความสามารถดี

คะแนนร้อยละ 40-60 เป็นระดับความสามารถปานกลาง

คะแนนร้อยละ 0-39 เป็นระดับความสามารถน้อย

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับคะแนน
ความสามารถเรื่องอาหารเสริมของทารก

ความสามารถ	\bar{X}	SD	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม				
ปานกลาง	14.3	5.9	101	100.00
จำแนกตามระดับความสามารถ				
ดี	20.6	3.4	34	33.7
ปานกลาง	14.5	1.5	35	34.6
น้อย	7.4	3.6	32	31.7

จากตารางพบว่า มีมารดาที่มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารกระดับ ดี ปานกลาง และน้อย เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน คือมารดาที่มีระดับความสามารถปานกลางมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.6 และมารดาที่มีระดับความสามารถน้อยมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.7 มารดาที่มีระดับความรู้ดี ปานกลาง และน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 20.6 14.5 และ 7.4 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 28 คะแนน

เมื่อคิดรวมมารดา 101 ได้คะแนนเฉลี่ย 14.3 แสดงว่ามารดาในชุมชนบ้านครัวไต้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารกอยู่ในระดับปานกลาง ผลข้อนี้ปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า มารดาในชุมชนบ้านครัวไต้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารกอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 21 จำนวนมารดาจำแนกตามระดับความรู้เรื่องอาหารเสริมของทารก และระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารก

ระดับความสามารถ	ระดับความรู้					
	ดี		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดี	10	52.63	21	30.00	3	25.00
ปานกลาง	7	36.84	26	37.14	2	16.67
น้อย	2	10.53	23	32.86	7	58.33
รวม	19	100.00	70	100.00	12	100.00

จากตารางพบว่า มารดาที่มีระดับความรู้ดี มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องอาหารเสริมของทารกอยู่ในระดับดี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.63 มารดาระดับความรู้ปานกลาง มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.14 ส่วนมารดาที่ระดับความรู้มีน้อย มีระดับความสามารถอยู่ในระดับน้อย เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33

เป็นที่น่าสังเกตว่า มารดาที่มีระดับความรู้ปานกลาง และน้อย มีความสามารถในการแก้ปัญหาในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ 25.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนมารดาจำแนกตามระดับความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่องอาหารเสริม
ของทารก และ เรื่องของอาหารเสริม

ระดับความสามารถ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุ</u>		
ดี	39	38.6
ปานกลาง	21	20.8
น้อย	41	40.6
<u>วิธีเตรียมและประกอบอาหารเสริม</u>		
ดี	25	24.8
ปานกลาง	28	27.7
น้อย	48	47.5
<u>วิธีการให้อาหารเสริม</u>		
ดี	54	53.5
ปานกลาง	22	21.8
น้อย	25	24.7

จากตารางพบว่า ในเรื่องประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุทารกนั้น มีมารดาที่มีระดับความสามารถน้อยเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 และมารดาในระดับความสามารถปานกลางเป็นจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.8

เรื่องวิธีการเตรียมและประกอบอาหารเสริมแก่ทารก มีมารดาที่มีระดับความสามารถน้อย เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.5 และมารดาที่มีระดับความสามารถดี เป็นจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.7

สำหรับ เรื่องวิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารกนั้น พบว่า มีมารดาที่มีระดับความสามารถดี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.5 และมารดาที่มีระดับความสามารถน้อยมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.7

เป็นที่น่าสังเกตว่าใน เรื่องประเภทอาหารเสริมที่ให้จำแนกตามอายุ และวิธีการเตรียม และประกอบอาหารเสริมนั้น มารดาที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับน้อย เป็นจำนวนมาก ที่สุด แต่ในเรื่องวิธีการให้อาหารเสริมแก่ทารกนั้น พบมารดาที่มีระดับความสามารถในการแก้ปัญหา ดี เป็นจำนวนมากที่สุด

